

*Ontslag van een ambtenaar met een vertrouwensfunctie, omdat geen veiligheidsonderzoek kan worden ingesteld naar zijn Russische partner vanwege het ontbreken van gegevensuitwisseling met Rusland. Dit ontslag is voldoende zorgvuldig voorbereid. Een omvangrijker intern herplaatsingsonderzoek zou niet tot een ander resultaat hebben geleid. Gelet op het vakgebied, het werk- en denkniveau, de werkervaring en de uitstraling van de ambtenaar verwacht de commissie dat hij snel een andere baan vindt. De opzegtermijn kan daarom beperkt blijven tot drie maanden.*

## Advies

Adviesaanvraag nr. ABB/2011/08951

Verzoeker: XXXX

### 1. Feiten en procesverloop

XXXX (hierna: de ambtenaar) is met ingang van 1 juni 2010 aangesteld als ambtenaar bij het XXXX. Het gaat hierbij om een aanstelling in tijdelijke dienst met een proeftijd van twee jaar in de op schaal 10 gewaardeerde functie van Senior ICT Beheerder bij XXXX van het XXXX. Deze functie is aangewezen als vertrouwensfunctie van het niveau B. Direct voorafgaande aan zijn aanstelling in deze functie vervulde de ambtenaar een vertrouwensfunctie van het niveau A bij het XXXX. Voor die functie is hem op 11 december 2007 een verklaring van geen bezwaar afgegeven. Door het neerleggen van die functie is deze verklaring van geen bezwaar van rechtswege vervallen.

Bij brief van 13 augustus 2010 met het kenmerk XXXX, heeft verzoeker, voor deze de Secretaris-Generaal, de XXXX van het XXXX in kennis gesteld van de vertraging die is opgetreden in het door deze dienst aangevraagde veiligheidsonderzoek naar de ambtenaar.

Bij brief van 1 november 2010 met het kenmerk XXXX, heeft verzoeker, voor deze de Secretaris-Generaal, de ambtenaar in kennis gesteld van het voornemen de afgifte van de aangevraagde verklaring van geen bezwaar te weigeren. Dit voornemen is gebaseerd op het ontbreken van voldoende gegevens om te kunnen beoordelen of de ambtenaar de functie waarvoor deze verklaring is aangevraagd, onder alle omstandigheden naar behoren zal vervullen.

Bij brief van 5 november 2010 heeft de ambtenaar zijn zienswijze kenbaar gemaakt inzake het zojuist genoemde voornemen. In deze zienswijze heeft hij XXXX aangeboden, bij de Russische (lokale) overheden gevalideerde documenten te verzamelen op basis waarvan deze dienst tot de conclusie kan komen dat zijn partner geen enkele bedreiging vormt voor zijn functioneren binnen XXXX. In verband met dit aanbod heeft hij verzocht het nemen van een definitief besluit over de afgifte van een verklaring van geen bezwaar uit te stellen, om hem in de gelegenheid te stellen de voor het onderzoek naar zijn partner benodigde documenten te verzamelen en deze te laten legaliseren.

Bij besluit van 14 februari 2011 met het kenmerk XXXX, heeft verzoeker definitief geweigerd aan de ambtenaar een verklaring van geen bezwaar af te geven op de in zijn brief van 1 november 2010, kenmerk DIS2010018561, aangegeven grond en niettegenstaande de zienswijze van de ambtenaar van 5 november 2010.

In de eerste helft van de maand maart 2011 heeft de ambtenaar bezwaar gemaakt tegen het zojuist genoemde besluit.

Op 14 maart 2011 heeft de P&O adviseur XXXX van de XXXX (hierna: de P&O adviseur) bij de Beveiligingsautoriteit van deze XXXX nagevraagd of bij deze bedrijfsgroep functies voorkomen die geen vertrouwensfuncties zijn en heeft hij de centrale herplaatsingcommissie ingeschakeld van het XXXX. Naar aanleiding van deze acties is hem bericht dat alle functies bij de XXXX vertrouwensfuncties zijn en dat ook bij andere onderdelen van het XXXX geen functies voorkomen die niet zijn aangewezen als vertrouwensfunctie.

Op 16 maart 2011 heeft het XXXX, XXXX, de ambtenaar in aanwezigheid van XXXX (Unithoofd I&S) en de P&O adviseur de ambtenaar persoonlijk in kennis gesteld van het hierna te noemen besluit.

Bij besluit van 18 maart 2011 heeft de XXXX, XXXX, de ambtenaar met onmiddellijke ingang geschorst in zijn ambt met toepassing van artikel 109, tweede lid onder c, van het XXXX.

Op 10 mei 2011 heeft de P&O adviseur de ambtenaar aangemeld bij het Dienstencentrum XXXX voor begeleiding van de ambtenaar naar de externe arbeidsmarkt, die mede zal worden uitgevoerd door de externe bemiddelaar XXXX.

Bij brief van 8 juni 2011 heeft de P&O adviseur het dossier van de hierna te noemen adviesaanvraag toegezonden aan de Hoofddirectie Personeel ter aanbieding van dit dossier aan de commissie.

Bij brief van 15 juli 2011 heeft verzoeker, voor deze de waarnemend Hoofddirecteur Personeel, bij de commissie advies aangevraagd met betrekking tot het voorgenomen ontslag van de ambtenaar.

Op 13 juli 2011 heeft verzoeker een beslissing genomen op het door de ambtenaar gemaakte bezwaar tegen de weigering om hem een verklaring van geen bezwaar af te geven. Bij deze beslissing op bezwaar is deze weigering gehandhaafd.

In een e-mailbericht van 19 juli 2011 heeft de ambtenaar afscheid genomen van zijn collega's. In dit e-mailbericht heeft de ambtenaar aangegeven dat hij zich neerlegt bij de beslissing op zijn bezwaar tegen de weigering om hem een verklaring van geen bezwaar af te geven en dat hij na de vakantie serieus werk gaat maken van het solliciteren, waarvoor hij tot medio oktober 2011 nog trainingen volgt bij het Dienstencentrum XXXX.

De adviesaanvraag van 15 juli 2011 is behandeld ter zitting van de commissie op 26 augustus 2011. De commissie bestond uit prof. mr. J. de Ruiter (voorzitter), mr. B.L.J. Ahlers (lid) en prof. mr. E.A. Alkema (lid) en werd bijgestaan door mr. R.J. Prins en mr. C.F. Sparrius (plaatsvervangend secretarissen). Namens verzoeker zijn ter zitting verschenen XXXX, XXXX, XXX, P&O adviseur en XXXX, juridisch medewerker bij XXXX. De ambtenaar is in persoon verschenen. Een verslag van deze hoorzitting is als bijlage gevoegd bij dit advies en maakt hiervan deel uit.

## **2. Standpunt bevoegd gezag**

Aan het voornemen van 1 november 2010 om de ambtenaar de afgifte van een verklaring van geen bezwaar te weigeren, ligt ten grondslag dat de partner met wie de ambtenaar sinds februari 2010 een vaste relatie onderhoudt, de Russische nationaliteit heeft en woonachtig is in de Russische Federatie. Met de Russische autoriteiten onderhoudt Nederland geen relatie die het mogelijk maakt gevalideerde gegevens te verkrijgen over de partner van de ambtenaar die bruikbaar zijn voor het waarborgen van de veiligheid van de Staat. Bovendien kan het in strijd zijn met de belangen van de Staat en met de belangen van de ambtenaar wanneer in een land waarmee Nederland geen gegevens uitwisselt in het kader van veiligheidsonderzoeken, bekend wordt dat de ambtenaar in aanmerking komt voor een Nederlandse vertrouwensfunctie. Om deze redenen heeft verzoeker het voornemen geuit de afgifte van een verklaring van geen bezwaar aan de ambtenaar te weigeren. Juridisch is dit voornemen gebaseerd op de aanwezigheid van onvoldoende gegevens om te kunnen bepalen of er voldoende waarborgen zijn dat de ambtenaar de verplichtingen die voortvloeien uit zijn vertrouwensfunctie onder alle omstandigheden naar behoren zal vervullen. Deze weigeringsgrond voor het afgeven van een verklaring van geen bezwaar is opgenomen in artikel 8, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken.

In het besluit van 14 februari 2011 heeft verzoeker de ambtenaar, onder het uitspreken van waardering voor de actieve en coöperatieve houding die deze heeft getoond in zijn zienswijze van 5 november 2010, erop gewezen dat in een veiligheidsonderzoek zowel justitiële als politieke gegevens dienen te worden verkregen en beoordeeld. Deze gegevens kunnen alleen worden verkregen door tussenkomst van een veiligheidsdienst in het land waar de partner van de ambtenaar verblijft. Verzoeker kan de echtheid en de waarde van de door de ambtenaar aan te leveren documenten niet vaststellen, zonder

hierover in contact te treden met de Russische autoriteiten. Evenmin kan verzoeker zonder contact op te nemen met deze autoriteiten, beschikken over de voor het onderzoek noodzakelijke en relevante politieke gegevens over de partner van de ambtenaar en haar omgeving in de Russische Federatie. Met de autoriteiten van dit land onderhoudt verzoeker momenteel immers geen contacten die het mogelijk maken deze gegevens te verkrijgen. Het veiligheidsonderzoek naar de ambtenaar heeft daardoor onvoldoende gegevens opgeleverd om te kunnen beoordelen of er voldoende waarborgen bestaan dat hij de verplichtingen die voortvloeien uit zijn functie onder alle omstandigheden naar behoren zal vervullen. Het belang van de nationale veiligheid weegt daarbij zwaarder dan het belang van de ambtenaar om een vertrouwensfunctie te kunnen vervullen. Onder verwijzing naar artikel 8, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken weigert verzoeker de ambtenaar dan ook een verklaring van geen bezwaar af te geven. Dit betekent dat hij geen vertrouwensfunctie kan uitoefenen bij XXXX. Om die reden is hij bij besluit van 18 maart 2011 geschorst in zijn ambt.

### **3. Zienswijze ambtenaar**

In zijn schriftelijke zienswijze van 5 november 2010 heeft de ambtenaar de XXXX aangeboden, bij de Russische (lokale) overheden gevalideerde documenten te verzamelen op basis waarvan deze dienst tot de conclusie kan komen dat zijn partner geen enkele bedreiging vormt voor zijn functioneren binnen XXXX. In verband met dit aanbod heeft hij verzocht, het nemen van een definitief besluit over de afgifte van een verklaring van geen bezwaar uit te stellen, om hem in de gelegenheid te stellen de voor het onderzoek naar zijn partner benodigde documenten te verzamelen en deze te laten legaliseren.

In zijn bezwaarschrift tegen het besluit van 14 februari 2011 heeft de ambtenaar betwist dat de XXXX de echtheid en waarde van de door hem aan te leveren documenten niet kan vaststellen, zonder hierover in contact te treden met de Russische autoriteiten. Daartoe heeft hij zich op het standpunt gesteld dat de echtheid en rechtsgeldigheid van deze documenten wordt gewaarborgd door de hieraan toe te voegen Apostille. Voorzien van zo'n apostille en in een beëdigde vertaling accepteren alle overheidsdiensten officiële Russische documenten nadat zij hierover navraag hebben gedaan bij het Consulair Diensten Centrum van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op deze wijze kan de ambtenaar ook een met de Nederlandse verklaring omtrent het gedrag vergelijkbaar Russisch document overleggen, waaruit blijkt dat zijn partner geen enkel probleem heeft of heeft gehad met de Russische justitie. Bij de afgifte van dit document houdt het Russische ministerie van Justitie rekening met eventuele politieke gegevens. Gelet op het vorenstaande, beschikt de XXXX over voldoende mogelijkheden om de voor het onderzoek naar de partner van de ambtenaar benodigde gegevens te verkrijgen, ook als de XXXX hierover niet rechtstreeks navraag kan doen bij de Russische autoriteiten.

In een e-mailbericht van 19 juli 2011 aan zijn collega's heeft de ambtenaar aangegeven dat hij zich neerlegt bij de beslissing op zijn bezwaar tegen de weigering hem een verklaring van geen bezwaar af te geven en dat hij na de vakantie serieus werk gaat maken van het solliciteren, waarvoor hij tot medio oktober nog trainingen volgt bij het Dienstencentrum. Daarbij heeft de ambtenaar opgemerkt dat hij in de afgelopen maanden al wat lijntjes heeft uitgezet en heeft hij de verwachting uitgesproken dat hij snel een nieuwe baan vindt.

### **4. Overwegingen**

Bij de beoordeling van de adviesaanvraag staat voorop dat de weigering om aan de ambtenaar een verklaring van geen bezwaar af te geven, niet ter beoordeling staat van de commissie. Deze weigering is in rechte komen vast te staan, omdat de ambtenaar geen beroep heeft ingesteld tegen de beslissing op het tegen deze weigering gemaakte bezwaar, waarbij deze weigering is gehandhaafd. Voor de commissie is deze weigering dus een gegeven. Op grond van artikel 5, derde lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken, noopt deze weigering tot ontheffing van de ambtenaar uit zijn functie. Deze ontheffing is geschied bij het schorsingsbesluit van 18 maart 2011. Artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, verleent een discretionaire bevoegdheid om eervol ontslag te verlenen aan een ambtenaar die vanwege het bepaalde in artikel 5, derde lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken, uit een vertrouwensfunctie moet worden ontheven. Voor de ontslagverlening als bedoeld in artikel 125e,

tweede lid, van de Ambtenarenwet, is de medewerking of machtiging vereist van verzoeker. Deze is gehouden hierover een advies in te winnen bij de commissie. Bij de adviesaanvraag van 15 juli 2011 heeft verzoeker aan deze verplichting voldaan.

Ter beoordeling van de commissie staat de zorgvuldigheid van de wijze waarop het voorgenomen ontslag is voorbereid. De commissie beoordeelt daartoe allereerst de zorgvuldigheid van het onderzoek dat de P&O adviseur heeft uitgevoerd naar de mogelijkheden om de ambtenaar binnen XXXX te herplaatsen in een functie die niet is aangewezen als vertrouwensfunctie. De commissie acht dit onderzoek voldoende zorgvuldig, omdat dit onderzoek verschillende onderdelen van XXXX heeft omvat. Bovendien kan worden betwijfeld of een nog omvangrijker onderzoek wel succesvol zou zijn geweest, nu vrijwel alle functies bij XXXX zijn aangewezen als vertrouwensfuncties. Gelet op deze omstandigheden is de commissie van oordeel dat een voldoende zorgvuldig onderzoek heeft plaatsgevonden naar de mogelijkheden om de ambtenaar te herplaatsen binnen XXXX.

In eerdere adviezen heeft de commissie aan de voorbereiding van een ontslag als bedoeld in artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, eveneens de zorgvuldigheidseis gesteld dat de ambtenaar, alvorens hem ontslag wordt verleend, begeleiding ontvangt bij het vinden van een passende functie buiten XXXX. Aan deze zorgvuldigheidseis is eveneens voldaan, nu de ambtenaar op 10 mei 2011 is aangemeld bij het Dienstencentrum voor begeleiding naar de externe arbeidsmarkt, waarbij ook de externe bemiddelaar XXXX wordt ingeschakeld.

In een e-mailbericht van 19 juli 2011 aan zijn collega's en tijdens de hoorzitting heeft de ambtenaar de verwachting uitgesproken dat hij snel een nieuwe baan vindt. Gelet op het vakgebied, het werk- en denkniveau, de werkervaring en de uitstraling van de ambtenaar, deelt de commissie deze verwachting. Gezien deze verwachting, kan de bij de verlening van het voorgenomen ontslag in acht te nemen opzegtermijn beperkt blijven tot drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop het advies van de commissie wordt uitgebracht. Dit betekent dat de ambtenaar kan worden ontslagen met ingang van 13 december 2011.

De bovenstaande overwegingen leiden tot het volgende advies.

## **5. Advies**

De Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren adviseert uitvoering te geven aan het voorgenomen ontslag met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden, te rekenen vanaf de hieronder genoemde datum.

De commissie stelt het op prijs een afschrift te mogen ontvangen van het besluit dat wordt genomen op basis van het bovenstaande advies.

Den Haag, 13 september 2011

Was getekend.

prof. mr. J. de Ruiter,  
voorzitter

mevrouw mr. M.J.W. Drent,  
secretaris